

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

СЕНАТА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 3

БЕОГРАД, 1934 ГОДИНЕ

КЊИГА III

XXI РЕДОВНИ САСТАНАК

СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 18 ЈУНА 1934 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО:

Претседник

ДР. ЉУБОМИР ТОМАШИЋ

Секретар

ДР. ЂУРА КОТУР

Присутни су: г. г. **Министри:** Претседник Министарског савета **Никола Узуновић**, Министар пољопривреде **др. Драгутин Којић**, Министар правде **Божидар Максимовић**, Министар саобраћаја **Светислав Милосављевић**, Министар физичког васпитања народа **др. Будислав Гргур Анђелиновић**, Министар трговине и индустрије **Јурај Деметровић**, Министар унутрашњих послова **Живојин Лазић**, Министар социјалне политике и народног здравља **др. Фран Новак**, Министар војске и морнарице, армијски генерал, **Милан Ж. Миловановић**.

ПОЧЕТАК У 17.10 ЧАСОВА

САДРЖАЈ:

1 — Читање и усвојење записника XX редовног састанка;

2 — Читање и примање на знање Указа: о постављању Краљевске владе под претседништвом г. Николе Т. Узуновића; о заступању Министра иностраних послова г. Богољуба Јевтића од стране Министра пољопривреде г. др. Драгутина Којића, о постављању за бана Зетске бановине сенатора г. Муја Сочице и за бана Брбаске бановине сенатора г. Драгослава Ђорђевића; о именовану за сенатора г. Лазара Анића, економа из Орашца;

3 — Комеморативни говор г. Претседника Сената поводом смрти сенатора др. Ивана Гмајнера;

4 — Саопштење и примање на знање извештаја г. г. Министара о санкционисању закона;

5 — Саопштење о упућењу Сенату на решавање од стране Народне скупштине предлога Закона о изменама и допунама у Закону о држављанству од 21 септембра 1928 године;

6 — Саопштење о подношењу интерпелације сенатора г. Шерифа Арнаутовића на г. Министра пољопривреде у ствари неправилности при ликви-

дацији беглучких отштета;

7 — Саопштење и примање на знање извештаја г. Министра пољопривреде о одговору на поменути интерпелацију г. Шерифа Арнаутовића;

8 — Молбе г. г. сенатора за боловање и отсуство;

9 — Читање и усвојење извештаја Верификационог одбора о доласку за сенатора г. др. Јосипа Немеца на место пок. др. Ивана Гмајнера;

10 — Молбе, жалбе и резолуције;

11 — Избор Одбора за проучавање предлога Закона о изменама и допунама у Закону о држављанству од 21 септембра 1928 године;

12 — **Дневни ред:** Утврђивање дневног реда.

Говорници: Претседник др. Љубомир Томашић.

Претседник др. Љубомир Томашић: Господо сенатори, отварам XXI редовни састанак Сената и молим г. секретара да прочита записник нашег задњег састанка.

Секретар др. Ђура Котур чита записник XX редовног састанка.

Претседник др. Љубомир Томашић: Има

ли, господо, каквог приговора овом и овако састављеном записнику? (Нема). Приговора нема, записник се оверовљује.

Господо сенатори, изволити чути четири Указа Његовог Величанства Краља.

Први Указ гласи:

МИ
АЛЕКСАНДАР I
по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

Уважавајући оставку коју су нам поднели:
Претседник Нашег Министарског савета Узуновић Т. Никола;

Наш Министар без портфеља др. Крамер Алберт;

Наш Министар социјалне политике и народног здравља Пуцел Иван;

Наш Министар без портфеља др. Карамехмедић Хамдија;

Наш Министар без портфеља др. Којић Драгутин;

Наш Министар просвете др. Шуменковић Илија;

Наш Министар правде Максимовић Божидар;

Наш Министар без портфеља др. Анђелиновић Гргур Будислав;

Наш Министар саобраћаја Радивојевић Лазар;

Наш Министар трговине и индустрије и Заступник Министра шума и рудника Деметровић Јурај;

Наш Министар војске и морнарице, армијски генерал Стојановић Ж. Драгомир;

Наш министар финансија др. Ђорђевић Милорад;

Наш Министар грађевина и Заступник Министра пољопривреде др. Сркул Стјепан;

Наш Министар иностраних послова Јевтић Богољуб;

Наш Министар унутрашњих послова Лазич Живојин; и

Наш Министар физичког васпитања народа др. Ханжек Лавослав — разрешавамо их од дужности и стављамо на расположење, а

ПОСТАВЉАМО:

За Претседника Нашег Министарског савета Узуновића Т. Николу, Претседника Министарског савета на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра пољопривреде др. Којића Драгутина, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра просвете др. Шуменковића Илију, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра правде Максимовића Божидара, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра саобраћаја Милосављевића Светислава, бана Врбаске бановине;

За Нашег Министра физичког васпитања народа др. Анђелиновића Гргура Будислава, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра трговине и индустрије Деметровића Јураја, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра финансија др. Ђорђевића Милорада, Министра на расположењу;

За Нашег Министра грађевина др. Сркул Стјепана, Министра на расположењу;

За Нашег Министра иностраних послова Јевтића Богољуба, Министра на расположењу;

За Нашег Министра унутрашњих послова Лазич Живојина, Министра на расположењу;

За Нашег Министра социјалне политике и народног здравља др. Новака Франа, адвоката и сенатора;

За Нашег Министра војске и морнарице Миловановића Ж. Милана, армијског генерала; и

За Нашег Министра шума и рудника др. Улманског Милана, генералног директора шумско-индустријског предузећа Добрљин-Дрвар.

Претседник Нашег Министарског савета нека изврши овај Указ.

18 априла 1934 године
у Београду

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Претседник Министарског савета,
Ник. Т. Узуновић, с. р.

Други Указ гласи:

МИ
АЛЕКСАНДАР I
по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

Пошто ће се Наш Министар иностраних послова Јевтић Богољуб бавити извесно време у иностранству то, на предлог Претседника Нашег Министарског савета а на основу чл. 12 Закона о уређењу Врховне државне управе — постављамо:

За заступника Нашег Министра иностраних послова др. Којића Драгутина, Нашег Министра пољопривреде.

Претседник Нашег Министарског савета нека изврши овај Указ.

17 јуна 1934 године
у Београду

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Претседник Министарског савета,
Ник. Т. Узуновић, с. р.

Трећи Указ гласи:

МИ
АЛЕКСАНДАР I
по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

На предлог Претседника Нашег Министарског савета, а на основу чл. 86 Устава

ПОСТАВЉАМО:

За бана Зетске бановине Сочицу Мују, сенатора и

за бана Врбаске бановине Ђорђевића Драгослава, помоћника Министра просвете у пензији и сенатора.

Претседник Нашег Министарског савета нека изврши овај Указ.

23 априла 1934 године
у Београду

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Претседник Министарског савета,
Ник. Т. Узуновић, с. р.

Четврти Указ гласи:

МИ
АЛЕКСАНДАР I
по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

На основу члана 50 Устава именујемо за сенатора: Анића Лазара, економа из Орашца.

Претседник Нашег Министарског савета нека изврши овај Указ.

14 априла 1934 године
у Београду

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Претседник Министарског савета,
Ник. Т. Узуновић, с. р.

(Сва господа сенатори саслушали су стојећи читање сва четири Указа и пропратили одушевљеним узвицима: Живео Краљ!) Прочитани Укази примају се на знање.

Господо сенатори, данас не видимо у нашој средини једног милог друга, сенатора др. Ивана Гмајнера. Он се је на 22 маја отселио у вечност.

У аналима Сената Краљевине Југославије биће на видном месту забележено име овог првог његовог секретара, човека који у оданости Краљу и Отаџбини није пуштао никоме испред себе, човека који је својом племенитошћу и тактом био рођени мисионар за стишавање духова и сређивање плодова сваког доброг националног рада.

Слава нашем милом другу, др. Ивану Гмајнеру!

(Сва господа сенатори саслушали су стојећи говор г. Претседника Сената и сложено узвикнули. Слава др. Ивану Гмајнеру!).

Претседник: др. Љубомир Томашић: Молим господо сенаторе, да саслушају извештај г. г. Министара о санкционисању закона.

Секретар др. Бура Котур чита:

1. — Господин Министар иностраних послова извештава Сенат да је Њ. В. Краљ благоизволео потврдити 24 маја ове године Закон о протоколу уз трговински споразум закљученом између Краљевине Југославије и Републике Немачке и Закон о међународној конвенцији о телекомуникацијама закљученој и потписаној у Мадриду 9 децембра 1932 године.

2. — Господин Министар финансија извештава Сенат да је Њ. В. Краљ благоизволео потврдити 28 марта ове године Финансијски закон за 1934-35 годину.

3. — Господин Министар социјалне политике и народног здравља извештава Сенат да је Њ. В. Краљ благоизволео потврдити 28 марта ове године Закон о сузбијању полних болести.

Претседник др. Љубомир Томашић: Ови саопштени извештаји о санкционисању напред наведе-

них Закона примају се на знање.

Изволите чути извештај о законском предлогу упућеном Сенату од стране Народне скупштине.

Секретар др. Бура Котур чита: Господин Претседник Народне скупштине доставља Сенату на рад саобразно чл. 64 Устава предлог закона о изменама и допунама у закону о држављанству од 21 септембра 1928 године, у редакцији како га је Народна скупштина усвојила на своме XXXVI редовном састанку одржаном 14 јуна ове године.

Претседник др. Љубомир Томашић: У смислу § 53 нашег Пословног реда за овај законски предлог изабраћемо на крају седнице нарочити одбор који ће га проучити и поднети извештај до сутра у вече. Је ли Сенат сагласан са овим мојим предлогом? (Гласови: Јесте!). Онда објављујем да је Сенат овај мој предлог прихватио.

Молим да састушате интерпелације упућене г. г. Министрима.

Секретар др. Бура Котур саопштава: Сенатор г. Шериф Арнаутовић поднео је интерпелацију на Министра пољопривреде у ствари неправилности при ликвидацији беглучких отштета.

Претседник др. Љубомир Томашић: Ова интерпелација је упућена надлежном Министру пољопривреде на даљи законски поступак.

Изволите чути, господо сенатори, извештај г. Министра пољопривреде о другој једној интерпелацији.

Секретар др. Бура Котур саопштава: Г. Министар пољопривреде извештава да ће одговорити на интерпелацију сенатора г. Шерифа Арнаутовића у ствари неправилности при ликвидацији беглучких отштета, кад прикупи податке.

Претседник др. Љубомир Томашић: Ова интерпелација прима се на знање.

Изволите, господо сенатори, чути молбе г. г. сенатора за боловање и отсуство.

Секретар др. Бура Котур саопштава: Сенатор г. Милован Цаковић моли Сенат да му изволи одобрити 15—20 дана отсуства ради лечења.

Претседник др. Љубомир Томашић: Одобрава ли Сенат тражено отсуство? (Одобрава.)

Секретар др. Бура Котур саопштава: Сенатор г. др. Јанко Рајар моли за месец дана боловања.

Претседник др. Љубомир Томашић: Одобрава ли Сенат? (Одобрава.)

Пошто Сенат одобрава, објављујем да је отсуство г. Миловану Цаковићу и боловање г. др. Јанку Рајару одобрено.

Молим г. секретара да прочита извештај Верификационог одбора.

Секретар др. Бура Котур чита:

Београд, 18 јуна 1934 године

СЕНАТУ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Београд

Верификациони одбор примио је преко Претседништва Сената Бр. 1549/34 вест о смрти сенатора поч. др. Ивана Гмајнера.

По проучењу изборних аката од 3 јануара 1932 године за избор сенатора изборне јединице Савске бановине, Верификациони одбор је утврдио, да на место преминулог сенатора др. Ивана Гмајнера, са кандидатске листе сенатора и Министра у

пензији г. др. Шверљуге Станка, долази за сенатора г. др. Немец Јосип, адвокат и јавни бележник из Петриње.

Саопштавајући предње, Верификационом одбору част је предложити Сенату, да на место преминулог сенатора др. Гмајнера Ивана, са листе сенатора и Министра у пензији г. др. Станка Шверљуге за избор сенатора изборне јединице Савске бановине, изволи позвати за сенатора г. др. Немеца Јосипа, адвоката и јавног бележника из Петриње.

За секретара,
Пајо Обрадовић, с. р.

За Претседника
Верификационог одбора
Потпретседник,
Дим. Илиџановић, с. р.

Чланови:

М. Цаковић, с. р.
М. Радуловић, с. р.
Ј. Станковић, с. р.

Претседник др. Љубомир Томашић: Прима ли Сенат овај извештај Верификационог одбора? (Прима). Пошто Сенат прима, оглашујем да за сенатора долази г. др. Немец Јосип, адвокат и јавни бележник. Г. др. Немец биће позван на полагање заклетве и вршење сенаторске дужности.

Молим г. секретара до прочита молбе и жалбе.

Секретар др. Ђура Котур чита: Молбе, жалбе и резолуције: Политичара и претставника разних привредних институција из Загреба; Општине града Дубровника и претставника трговинско индустријске и занатске коморе; Друштва кућевласника и земљопоседника из Загреба; Ристе Бошковића из Мостара; Зоре Угричић из Београда; Уроша Пуда из Сарајева; Тодора Шакотића из Лебана; Ђорђа Ђурендића из Бугојна; Драгутина Инкиостра, сликара из Београда; Петра Чанчаревића, жупника и добровољца из Београда; Претседника општина: кнежевачке, кумодрашке, ресничке, миријевске, жељезничке, жарковачке, маломокролушке и јајиначке; Миливоја Дамњановића и Богољуба Јовановића из Кумодража; Потпорног друштва војних пензионера из Загреба; Пољопривредног удружења из

Брода; Учитељског удружења из Сарајева; Миливоја Стојимировића и другова из Самариновца; Ђирица Косуландића; Анђела Гавранића, Андрије Антонића из Цариграда; Удружења трговаца у Жабљу; Удружења ликовних уметника из Београда; Радничке коморе из Новог Сада; Ловре Фаразина, учитеља из Лендаве; „Ферума“ д. д. из Суботице и др. Јове Цвијете из Дубровника.

Претседник др. Љубомир Томашић: Све саопштене молбе, жалбе и резолуције упутиће се на рад Одбору за молбе и жалбе. Прелазимо на дневни ред. На дневном реду је утврђивање дневног реда.

Господо сенатори, са вашом дозволом ја бих предложио овај дневни ред: Претрес извештаја одбора о предлогу Закона о изменама и допунама у Закону о држављанству од 21 септембра 1928 год. Прима ли Сенат овај дневни ред? (Прима). Дневни ред је примљен.

А сада, — како сам већ прије најавио — у смислу § 53 Пословника пре завршетка седнице изабраћемо одбор за претрес овога законског предлога. Предложена је само једна листа са довољним бројем предлагача, потписаних сенатора, и према томе листа која потпуно одговара законским условима. На тој листи су предложени следећи чланови: Јован Алтипармаковић, Осман Виловић, Димитрије Илиџановић, Милоје Ж. Јовановић, Др. Георг Грасл, Фран Кукуљевић-Сакцински, Јован Нешковић, Милан Марјановић, Крета Радовановић, Марко Радуловић и др. Бењамин Шуперина, а као заменици: др. Исак Алкалај, др. Васо Глушац, др. Густав Грегорић, др. Урош Десница, Јеремија Живановић, др. Мића Мићић, Милан Поповић, др. Сава Улмански, Гаврило Церовић, Милан Симоновић, Петар Ђирлић.

Прима ли Сенат ову листу како је предложена? (Прима). Листа је примљена; према томе молим чланове овога одбора да се одмах после седнице састану и да поднесу свој извештај, како смо прије одлучили, до сутра у вече.

Данашњу седницу закључујем, а следећу заказујем за среду 20 о. м. у 17 часова.

Седница је закључена у 17.35 часова.